

GIỚI THIỆU KINH NGHIỆM VỀ GIÁO DỤC ĐÀO TẠO THỐNG KÊ CỦA TRUNG QUỐC

I. Cơ quan giáo dục và bồi dưỡng đào tạo về thống kê

1. Cơ quan giáo dục và bồi dưỡng đào tạo về thống kê các cấp Nhà nước, tỉnh, huyện, khu, huyện

Cục thống kê Quốc gia thành lập **Trung tâm Giáo dục thống kê** (tên cũ là Trung tâm bồi dưỡng đào tạo cán bộ thống kê). Trung tâm Giáo dục thống kê là đơn vị sự nghiệp, do Cục thống kê Quốc gia lãnh đạo, phụ trách công tác lãnh đạo, tổ chức và quản lý hành chính về giáo dục, bồi dưỡng đào tạo về thống kê cả nước. Chức năng chủ yếu của Trung tâm Giáo dục thống kê là: Tổ chức xây dựng quy hoạch, chế độ và chương trình giáo dục, bồi dưỡng đào tạo về thống kê cả nước; Quản lý Học viện đào tạo thống kê Cục thống kê Quốc gia, tiến hành chỉ đạo và điều hoà tác nghiệp chuyên ngành thống kê cả nước; Tổ chức công tác đào tạo cán bộ thống kê cả nước; Quản lý công tác du nhập kiến thức nước ngoài liên quan trong hệ thống thống kê; Quản lý công tác biên soạn, xuất bản giáo trình thống kê cả nước.

Cục thống kê Tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thành lập cơ quan giáo dục, đào tạo, gọi là Trung tâm giáo dục thống kê hoặc Phòng giáo dục cán bộ thống kê; Cục thống kê khu (Cấp dưới tỉnh, trên huyện) thành lập trạm công tác giáo dục, bồi dưỡng đào tạo thống kê; Cục thống kê huyện có cán bộ chuyên trách hoặc cán bộ quản lý kiêm nhiệm về giáo dục thống kê. Những cơ quan, cán bộ nói trên phụ trách

công tác giáo dục và bồi dưỡng đào tạo thống kê thuộc phạm vi quản lý của mình.

2. Học viện đào tạo về thống kê Quốc gia

Học viện đào tạo thống kê Quốc gia (Tiền thân là Học viện hàm thụ truyền hình cán bộ thống kê Trung Quốc, thành lập năm 1985), là đơn vị sự nghiệp giáo dục, do Cục thống kê Quốc gia lãnh đạo. Học viện chủ yếu sử dụng biện pháp hàm thụ phát thanh truyền hình kết hợp với giảng dạy trực tiếp, tiến hành giáo dục và bồi dưỡng đào tạo chuyên ngành đối với cán bộ thống kê cả nước.

3. Hội đồng biên soạn, thẩm định giáo trình thống kê toàn quốc

Hội đồng biên soạn, thẩm định giáo trình thống kê toàn quốc thành lập năm 1988, gồm hơn 60 nhà thống kê học có tiếng trong và ngoài nước, trực thuộc sự lãnh đạo của Cục Thống kê Quốc gia, là cơ quan chỉ đạo và tư vấn cao nhất về xây dựng giáo trình thống kê cả nước. Nhiệm vụ chủ yếu của Hội đồng là: Nghiên cứu điều tra tình hình giáo trình thống kê trong và ngoài nước, lập quy hoạch xây dựng giáo trình thống kê cả nước, tổ chức biên soạn và xuất bản giáo trình thống kê, du nhập giáo trình thống kê ưu tú của nước ngoài, tổ chức đánh giá chất lượng và khen thưởng giáo trình thống kê xuất bản trong cả nước.

4. Hội giáo dục thống kê Trung Quốc

Hội giáo dục thống kê Trung Quốc được thành lập năm 1990, là đoàn thể xã hội mang tính quần chúng, có chức năng tổ

chức nghiên cứu giáo dục thống kê cả nước dưới sự lãnh đạo của Cục Thống kê Quốc gia. Hội có 6 Chi hội, phân bố tại một số địa phương, bộ ngành cả nước. Hoạt động của Hội từ khi thành lập đến nay rất đa dạng về hình thức, đã xuất bản ấn phẩm học thuật "Giáo dục thống kê".

5. Hội đồng chỉ đạo giáo dục chức nghiệp thống kê

Hội đồng chỉ đạo giáo dục chức nghiệp thống kê được thành lập năm 1999. Hội đồng chịu sự lãnh đạo của Vụ giáo dục chức nghiệp và giảng dạy người trưởng thành của Bộ Giáo dục, là một tổ chức tư vấn, tổ chức hoạt động dưới sự chỉ đạo của Hội đồng chỉ đạo giáo dục chức nghiệp trung cấp toàn quốc và Trung tâm giáo dục thống kê Cục thống kê Quốc gia. Nhiệm vụ chủ yếu của Hội đồng là tổ chức công tác đào tạo, bao gồm: Tổ chức nghiên cứu các vấn đề lớn về công tác giảng dạy giáo dục chức nghiệp thống kê, cải cách công tác giảng dạy giáo dục thống kê theo chiều sâu và thúc đẩy toàn diện giáo dục tổ chức thống kê, kịp thời cung cấp ý kiến tư vấn cho Hội đồng chỉ đạo giáo dục chức nghiệp trung cấp toàn quốc.

6. Văn phòng du nhập kiến thức nước ngoài Cục Thống kê Quốc gia

Văn phòng được thành lập năm 1994, là cơ quan phụ trách công tác quản lý và dịch vụ du nhập kiến thức nước ngoài trong hệ thống thống kê cả nước dưới sự lãnh đạo của Cục Thống kê Quốc gia. Nhiệm vụ chủ yếu của Văn phòng là: Thống nhất phụ trách cử cán bộ các cấp thuộc cơ quan, đoàn thể ngành thống kê ra nước ngoài học tập, bồi dưỡng đào tạo nâng cao trình độ và mời chuyên gia thống kê nước ngoài vào giảng dạy.

II. Giáo dục thống kê của các trường

1. Giáo dục thống kê của trường cao đẳng và trung học chuyên nghiệp

Trước mắt, cả nước có 130 trường cao đẳng và hơn 510 trường trung học chuyên ngành thống kê, hàng năm có hơn 23.400 học sinh các loại tốt nghiệp. Đồng thời, Cục thống kê Quốc gia còn uỷ thác cho Viện Khoa học Trung Quốc, Trường đại học Nhân dân Trung Quốc, Trường đại học Bắc Kinh, Trường đại học Nam Khai, Trường đại học Phúc Đán, Trường đại học kinh tế tài chính Thượng Hải,... đào tạo 743 sinh viên và 289 nghiên cứu sinh về thống kê, bổ sung cho ngành thống kê các cấp.

2. Giáo dục thống kê của các học viện trực thuộc

Cục Thống kê Quốc gia có 2 học viện trực thuộc, đó là Học viện thống kê Tây An và Học viện thống kê Tứ Xuyên.

Học viện thống kê Tây An là trường cao đẳng kinh tế tài chính duy nhất của Trung Quốc, lấy thống kê và tin học học làm chủ thể. Trước mắt, Học viện có 6 khoa (Thống kê, quản lý hành chính công thương, quản lý tin học kinh tế, kế hoạch, tài chính, kinh tế mậu dịch), 3 ban (giảng dạy, giảng dạy cơ sở, giảng dạy thể dục), 1 viện (Viện giáo dục người trưởng thành) và 1 trung tâm (Trung tâm nghiên cứu ứng dụng thống kê và máy tính). Học viện được thành lập năm 1984, từ khi ra đời đã đào tạo được 7.000 người tốt nghiệp.

Học viện thống kê Tứ Xuyên là trường trung cấp trọng điểm của cả nước, trước mắt có các ngành học: Thống kê, kế hoạch, máy tính, quản lý kinh tế, luật pháp kinh tế bao gồm 15 chuyên ngành. Năm mươi năm kể từ

khi thành lập, đã đào tạo được 2,5 vạn học sinh tốt nghiệp.

Từ năm 2000, hai học viện nói trên chuyển sang thực hiện quản lý giáo dục theo chế độ trung ương và địa phương cùng xây dựng, lấy quản lý của địa phương là chủ yếu.

3. Xây dựng giáo trình cho học viện thống kê

Từ năm 1986 đến 1999, cả nước đã biên soạn và xuất bản hơn 490 giáo trình thống kê cho trường cao đẳng, 156 loại giáo trình thống kê trung học chuyên nghiệp. Năm 1988, sau khi Cục Thống kê Quốc gia thành lập Ủy ban biên soạn, thẩm định giáo trình thống kê toàn quốc, đã tăng cường việc chỉ đạo và điều hoà đối với công tác xây dựng giáo trình thống kê cho các học viện liên quan. Mấy năm gần đây, đã biên soạn, xuất bản 43 loại giáo trình chung theo quy hoạch của chuyên ngành thống kê cho các học viện cả nước, 5 loại giáo trình trọng điểm cấp Nhà nước, đã tổ chức du nhập, phiên dịch và xuất bản 15 đầu sách về thống kê học của nước ngoài.

III. Đào tạo và giáo dục cán bộ thống kê tại chức

1. Đào tạo cán bộ lãnh đạo

Từ thập kỷ 80 đến nay, Cục Thống kê Quốc gia đã triển khai trên phạm vi cả nước công tác đào tạo kiến thức thống kê trên vị trí công tác cho cán bộ theo nhiều hình thức, nhiều cấp và nhiều quy mô khác nhau.

1.1. Đào tạo cán bộ lãnh đạo nông cốt

Năm 1980 đến 1999, Cục Thống kê Quốc gia đã chủ trì 39 kỳ đào tạo cho cục trưởng cục thống kê cấp tỉnh và khu, tổng cộng 1.482 lượt người. Từ năm 1986 đến nay, 2/3 số cục trưởng, cục phó các cục thống kê huyện cả nước đã được tham gia học tập

thoát ly. Chỉ riêng thời gian năm 1994-1999, đã có 6.489 cục trưởng cục thống kê huyện được đào tạo kiến thức tại chức.

1.2. Đào tạo thống kê chuyên nghiệp

Theo thống kê chưa đầy đủ, từ năm 1985 đến nay, đã có 2.991 lớp đào tạo nghiệp vụ các loại do cơ quan thống kê Nhà nước các cấp chủ trì tổ chức (không bao gồm lớp bồi dưỡng đào tạo máy tính), tổng cộng có 167.330 lượt người tham gia.

1.3. Đào tạo máy tính

Từ năm 1987 đến cuối năm 1999, đã có 1.476 lớp đào tạo máy tính các loại do cơ quan thống kê các cấp chủ trì tổ chức, tổng cộng có 58.324 lượt người tham gia.

1.4. Đào tạo ngoại ngữ

Từ năm 1986 đến cuối năm 1999, Cục Thống kê Quốc gia đã liên tục chủ trì tổ chức cho 827 lượt người tham gia học các loại ngoại ngữ: Anh, Nhật, Pháp, Đức, Nga.

1.5. Đã triển khai đào tạo kiến thức chuyên nghiệp trên vị trí công tác với quy mô lớn

Từ năm 1990 đến nay, cơ quan thống kê Nhà nước các cấp đã liên tục tổ chức đào tạo kiến thức chuyên nghiệp trên vị trí công tác cho cán bộ thống kê cao cấp và các loại cán bộ thống kê khác, tính đến cuối năm 1999, tổng số cán bộ được đào tạo là 1,376 triệu người.

1.6. Giáo dục cấp bằng chuyên ngành đại học và cao đẳng

Ngoài 6 hình thức bồi dưỡng đào tạo kể trên, Cục Thống kê Quốc gia đã triển khai bồi dưỡng đào tạo về quản lý công thương cao cấp và nhân tài tổ chức thực hiện nghiệp vụ.

2. Giáo dục đào tạo trình độ các loại cho cán bộ thống kê tại chức

Năm 1985, Cục Thống kê Quốc gia đã thành lập Học viện hàm thụ truyền hình cán bộ thống kê Trung Quốc (tiên thân của Học viện bồi dưỡng đào tạo Cục Thống kê Quốc gia), sau đó, cục thống kê các tỉnh cũng thành lập các phân viện hàm thụ, sử dụng hình thức kết hợp giữa phát thanh, truyền hình, hàm thụ và giảng dạy trực tiếp để tiến hành trợ học phụ đạo, đồng thời, đảm nhiệm nhiệm vụ quản lý trợ học và bảo đảm giảng dạy, kết hợp giữa thi quốc gia, trợ học của cơ quan và tự học của cá nhân với nhau, triển khai công tác giáo dục đào tạo các loại trình độ cho cán bộ thống kê cả nước. Từ năm 1985 đến cuối năm 1999, Cục Thống kê Quốc gia đã liên hợp với các đơn vị của Ủy ban thi cử toàn quốc, đài truyền hình trung ương đã triển khai đào tạo các chuyên ngành thống kê, quản lý thông tin kinh tế, kế hoạch, hạch toán thống kê (Trong đó bao gồm các trình độ trung học chuyên nghiệp, cao đẳng và hàm thụ), tổng số người tham gia đào tạo là 760.000 người, trong đó có hơn 270.000 người tốt nghiệp.

3. Xây dựng giáo trình giáo dục, đào tạo bồi dưỡng cán bộ thống kê tại chức

Để nâng cao trình độ kiến thức chuyên ngành và năng lực nghiệp vụ của đông đảo cán bộ thống kê, theo nhu cầu giáo dục và đào tạo bồi dưỡng, Trung tâm giáo dục thống kê Cục Thống kê Quốc gia đã tiến hành biên soạn, xuất bản 16 loại giáo trình bồi dưỡng đào tạo cán bộ thống kê, 12 loại giáo trình bồi dưỡng đào tạo trợ lý cán bộ thống kê cao cấp, 2 loại giáo trình bồi dưỡng đào tạo trên vị trí công tác đối với cán bộ thống kê, 5 loại giáo trình bồi dưỡng đào tạo cục trưởng cục thống kê huyện, 6 loại giáo

trình giáo dục tiếp tục cho cán bộ kỹ thuật chuyên ngành thống kê, 1 loại giáo trình bồi dưỡng đào tạo cho cán bộ thống kê các cấp, 15 loại giáo trình giáo dục, đào tạo bồi dưỡng cán bộ thống kê tại chức.

IV. Phổ cập và giáo dục tri thức thống kê cho toàn dân

Từ năm 1987 đến nay, Cục Thống kê Quốc gia đã tập trung vào một số mặt công tác phổ cập và giáo dục kiến thức thống kê cho toàn dân dưới đây:

1. Bố trí nội dung về kiến thức thống kê trong giáo trình toán học trung và tiểu học

Năm 1987, Cục Thống kê Quốc gia và Bộ Giáo dục bắt đầu tổ chức điều tra nghiên cứu tình hình giáo dục kiến thức thống kê ở giai đoạn giáo dục cơ sở liên quan với giáo trình cấp trung học, tiểu học ở trong nước và của nước ngoài, với sự nhất trí của Bộ giáo dục, kiến thức thống kê có liên quan đã được đưa vào chương trình giảng dạy trung học và tiểu học.

2. Tiến hành thí nghiệm chọn bài học về thống kê ở cấp tiểu học và trung học

Để việc thí nghiệm chọn bài học về thống kê có kết quả, Cục Thống kê Quốc gia cùng với Bộ giáo dục đã phối hợp tiến hành 4 mặt công tác dưới đây:

- Thông qua điều tra, nắm yêu cầu về kiến thức thống kê trong bố trí giáo trình đối với học sinh;

- Tổ chức nghiên cứu luận chứng khoa học về tính cấp thiết và tính khả thi đối với việc thí nghiệm chọn bài học về thống kê ở cấp tiểu học và trung học;

- Có kế hoạch và các bước tiến hành thực hiện công tác (tiếp theo trang 25)